

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรื่องของธรรม ! ความเห็นของธรรมไม่เหมือนความเห็นของโลก ความเห็นของโลกมันเป็นตำรา มันเขียนตามกันมา แล้วมันก็ใคร่ครวญตามกันได้ ความเห็นของโลกเหมือนวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์เขียนเป็นตำรา แล้วเราอ่านตามตำรา ทำตามตำราได้

แต่ทางธรรมนะ เขียนเป็นตำราเหมือนกัน ธรรมะก็เขียนเป็นตำรา แต่อ่านตามตำรา ทำตามตำราแล้วไม่ได้ผลตามตำรานั้น แล้วก็ว่ามันคาดการณ์ไป ความคาดไปของการคาดหมายไป

เราคาดหมายไป เขียนเป็นตำรามานะ แล้วเราทำไปอย่างนั้น มันเป็นไปได้ อย่างนั้นเพราะอะไร เพราะตำรานั้นเขียนโดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธวิสัยนะ ! พุทธวิสัยต้องเป็นแบบนี้ เรามันเทียบเคียงได้เกือบถึงจะเป็นไป แล้วความเห็นมันจะลงกันเหมือนกัน ลงกันไป มันเหมือนพุทธวิสัยไป

แล้วสาวกะมันได้ไม่ถึง แต่ความสะอาดจะถึงเหมือนกัน ความถึงเหมือนกัน... ความถึงมันเข้าใจเหมือนกัน ความเข้าใจตรงนี้ ความเข้าใจถึงธรรมที่เข้าไปมีประสบการณ์ตรง ถึงว่าถ้าถามปัญหาจะตอบได้หรือไม่ได้อยู่ที่ตรงนี้ ถ้าตอบปัญหาได้มันเคลียร์ได้ มันรับรู้ส่วนนี้ได้ ถ้าตอบปัญหาแล้วมันออกไปคนละทาง เห็นไหม

อย่างการประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติของเรามา แล้วเราไปถามครูบาอาจารย์นี้ ถ้าตอบมาผิด คนหนึ่งตอบผิด ต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดแน่นอน ! ไม่อาจารย์ผิด ก็ลูกศิษย์ผิดต้องมีฝ่ายผิดฝ่ายหนึ่ง

อันนี้ก็เหมือนกัน วิธีการมันเหมือนที่เขียนเป็นตำรา นี่เป็นวิธีการนะ แต่เวลาเราทำวิธีการนั้น เราจะได้ผลตามวิธีการนั้นไหม เราจะไม่ได้ผลตามวิธีการนั้นเลยเพราะ

อะไร เพราะทางวิทยาศาสตร์มันเป็นสสาร ส่วนผสมของโลกเขา แล้วส่วนผสมนั้นมันจะออกมาทางวิทยาศาสตร์

แต่ทางนามธรรม นี่มันส่วนผสมของใจนะ ความส่วนผสมของใจ ความรู้สึกของใจ มันทำขึ้นมาตามความรู้สึกของใจ มันจะมีความแยกแยะไปนะ มันไม่มีสูตรสำเร็จหรอก มันต้องเป็นไปตามปัจจัยที่ตั้ง

โอปนยิโก น้อมเรียกสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรมในหัวใจของเรา ถ้ามันเป็นไป มันจะเป็นไปอย่างนั้น ความเป็นไปของหัวใจ มันชำระเข้าไป มันปล่อยวางเข้าไป ความปล่อยวางของมัน มันเหมือนกันตรงนี้ ! ตรงที่มันจะปล่อยวาง แต่ตอนที่มันจะเข้าไปให้เหมือนกันนะ มันเหมือนกัน ! แล้วมันปล่อยวาง คำว่าปล่อยวางเหมือนกัน เราก็คิดแบบนี้

ตอนนี้ เวลาครูบาอาจารย์พูดแบบนี้ แล้วเราก็จินตนาการให้มันปล่อยวางไป จินตนาการให้มันปล่อยวางว่ามันเหมือนกัน แต่มันปล่อยวางตรงนี้ ทำแล้วไม่ได้ตามธรรม ตามที่พระพุทธเจ้าสอน แล้วไม่ได้ตามพระพุทธเจ้าตรงนี้ ! ตรงที่เรารู้หลักวิชาการ ปล่อยวาง เราก็จะปล่อยวางอย่างนั้น

อย่างเช่น ทำสมาธิ..เริ่มทำสมาธิ สมาธิคือว่าพุทโธหายไป แล้วส่วนใหญ่พุทโธจะละเอียดเข้าไป พุทโธมันจะหายจนกำหนดพุทโธไม่ได้ !

ทุกคนคิดอย่างนั้น.. แล้วส่วนใหญ่จะทำ พอกำหนดสมาธิขึ้นมา กำหนดสมาธิทำความสงบพุทโธๆ แล้วพุทโธมันก็จะหายไป จางไปๆ เราไปปล่อยให้มันจางไปเอง เห็นไหม เราไปขุดหลุมปักตัวเองไว้ เราคิดว่ามันจะหายไป แล้วเราก็จะนั่งหลับกัน

ส่วนใหญ่แล้วจะตกวงค์หมดเลย จะนั่งหลับไปเลย เพราะกำหนด พุทโธๆ แล้วคิดว่าพุทโธมันจะหายใช่ไหม แล้วก็จะจางไป.. จางไป.. คิดว่าถูก แต่ความจริงผิด ! ความจริงผิด ! ผิดตรงที่ว่า

...พุทโธมันจะหายโดยธรรมชาติของมัน !

แต่ขณะที่มันจะหายไป เราพยายามกำหนดพุทโธ เราเคยทำมานะ กำหนด พุทโธๆๆ นี่ มันจะหายไป ฟั่นมันเลย ฟั่นพุทโธๆๆ แต่ถึงที่สุดแล้วฟั่นขนาดไหนนะ มันก็ต้องหายไปโดยธรรมชาติของมัน

มันหายไปโดยธรรมชาติของมัน ก็ว่ามันกำหนดไม่ได้ จิตมันละเอียดเข้าไป เราฟั่นเลยนะ พุทโธๆๆ ฟั่นไว้นาคันนั้นนะ มันก็ละเอียดจนพุทโธไม่ได้ มันระลึกไม่ได้ ต่างหาก ไม่ใช่ว่ามันจะปล่อยวางให้มันหายไป เรายินะ พุทโธๆๆๆๆ แล้วก็เบาลงๆ จนกว่ามันจะหายไป พอมันหายไปแล้ว มันก็หายไปเลย กลับไป ตกวงค์ไป

การปล่อยวางในการจินตนาการก็เหมือนกัน การปล่อยวางในจินตนาการที่ว่า เราวิปัสสนาแล้ว เรายกขึ้นมา เราทำๆๆ เห็นไหม เราจะวิปัสสนาเราจะฆ่ากิเลส แล้วเราพยายามสร้างเหตุการณ์ขึ้นมา สร้าง กาย เวทนา จิต ธรรม ขึ้นมา แล้ววิปัสสนาไป มันก็จะปล่อยวางแบบนั้น

ความปล่อยวางของเรา เพราะอะไร เพราะมันมีกิเลสของเราเข้าไปรับรู้ด้วย มันมีกิเลสของเราเข้าไปรับรู้ มันมีกิเลสของเราเข้าไปจินตนาการ มีกิเลสของเราเข้าไปก่อน มันถึงว่าทำแล้วมันจะไม่ได้ตามนั้นไง

ถึงว่า ต้องวางไว้! ศึกษาธรรมะมา หลวงปู่่มั่นบอกว่า “ไม่ได้ดูถูกธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกอาจารย์นี้ว่า ให้วางไว้ก่อนนะ ถ้ายังไม่เป็นประโยชน์ มันยังไม่เป็นประโยชน์หรอก... ถ้ามันเป็นประโยชน์ มันจะเป็นประโยชน์”

วางธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ก่อน แล้วเราพยายามปฏิบัติของเราขึ้นมา แล้วมันจะเป็นไปเอง เวลาถึงที่สุดแล้วมันเป็นไป มันจะถึงตรงนั้น แต่ตอนที่ยังไม่เป็นไป เราอย่าไปคาดมัน มันเป็นการคาดการณ์

ถึงว่าปฏิบัติตามนั้นแล้วมันจะไม่ได้เหมือน มันจะไม่เหมือนธรรมนั้น ถึงว่าต้องผู้ปฏิบัติจริงเท่านั้น ถึงจะตอบปัญหาอย่างนี้ได้!

ถ้าผู้ปฏิบัติไม่จริง ตอบปัญหาเรื่องนี้ไม่ได้เลย มันเป็นความเห็นภายใน มันไม่เหมือนกับทางโลกหรอก

ถึงว่าเป็นสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาจากความ
ใคร่ครวญจากภายในนี้ ถ้ามันมีจริงนะ มันจะชำระกิเลสได้จริง แล้วมันจะปล่อยวางได้
จริง ถ้ามันไม่มีจริงนะ มันเป็นความคาดหมายของโลก มันคาดหมาย มันทันทันใจ

เราพูด เราสื่อกันขนาดไหนก็แล้วแต่ คนฟังมันจะฟังทัน มันจะเป็นสื่อออกมา
ทางโลกใจ สื่อออกมาแบบโลกๆ เขา แล้วสื่อออกมาแบบวิทยาศาสตร์ แต่ฟังโดยทาง
สมมุตินะ ถ้าฟังโดยสมมุติ ฟังโดยความเข้าใจทางโลก มันจะซึ่งใจมาก... มันจะซึ่งใจ..

ซึ่งใจขณะฟังนะ.. แต่เวลาไปนั่งใคร่ครวญแล้ว มันจะมีข้อโต้แย้ง เวลาเราจะไป
คิดอีกที มันจะมีข้อโต้แย้งออกมาว่า มันควรจะผิอย่างนั้น ควรจะถูอย่างนั้น

แต่ถ้าเป็นธรรมแล้ว ไม่มีเลย ! มันหมด ไม่มีเหตุ ไม่มีการโต้แย้ง มันจะโต้แย้ง
สิ่งนั้นไม่ได้เลย มันจะปล่อยวาง มันจะขาดออกไป มันจะปล่อยวางขนาดไหน มันจะ
ขาดมันรู้ตามความเป็นจริงของใจดวงนั้นใจ มันไม่มีข้อโต้แย้ง

คิดดูสิ ขนาดข้อโต้แย้งเรายังโต้แย้งได้ แล้วถ้าเกิดกิเลสมันอยู่ในหัวใจ ทำไมมัน
จะหลุดไม่ได้ ทำไมมันจะพลิกแพลงไม่ได้ มันจะปลิ้นปล้อนเราไม่ได้ ถ้ามันปลิ้น
ปล้อนเราเห็นไหม ขนาดข้อโต้แย้งข้างนอกนี้ มันเป็นความคิดใช้ไหม

แต่เรื่องนามธรรม เรื่องความเห็นแก่ตัวนี้ มันมีเหตุผลใหม่ ความเห็นแก่ตัวของ
ใจไม่มีเหตุผลนะ เราจะเห็นแก่ตัว เราจะเห็นว่าเราดี ไม่มีเหตุผลรองรับว่าเราดีตรงไหน
ไม่รู้ ! แต่รู้ว่าเราดี

แต่ไม่มีเหตุผลรองรับว่าเราดีตรงไหน ไม่มีหรอก ! แต่เรารู้ว่าเราดี เราดี.. เราดี
ตลอด นี่มันไม่มีเหตุผล มันถึงหลบหลีกอยู่ในหัวใจ แล้วมันโต้แย้งตรงนี้ได้ มันผ่านไป
แล้ว มันโต้แย้งตรงนี้ กิเลสมันจะโต้แย้งจากในหัวใจของเรา

ฉะนั้นมันถึงว่าจะตอบไม่ได้ แล้วความเห็นจะเป็นไปตามความนั้นไม่ได้ ถ้า
เป็นไปตามนั้น มันเรื่องหลักวิชาการ เป็นจินตมยปัญญา โลกนี้ภาวนากันไปอย่างนั้น
หมุนเวียนกันอยู่อย่างนั้น แล้วมันอยู่อย่างนั้น มันก็เป็นภาษาโลกเห็นไหม

นี่วันนี้นั้นพระ ถ้าเราสร้างพระ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระ
ทั้งหัวใจ เป็นพระทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย เป็นพระตามความเป็นจริง

เราก็เหมือนกัน สร้างพระจากภายนอก บุญกุศลออกมาจากภายนอก เป็นอามิส
ทาน ทานนี้เราปฏิบัติบูชาไป ทำไปเพื่อบุญกุศลของเรา เพื่อให้บุญกุศลของเราส่งเสริม
เราขึ้นมา ให้มันมีพระจากภายในหัวใจ

ถ้าเป็นพระจากภายใน พระจากภายนอกสะสมขึ้นมา.. สะสมขึ้นมา แล้วทำ
ขึ้นมาจนเป็นพระจากภายใน ถ้าเป็นพระจากภายใน มันจะมีความสุขของเราเองนะ
ความสุขของหัวใจดวงนั้น ความเข้าใจ มันจะเห็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด แล้วมันจะเห็น
ว่าเรื่องกิเลสเป็นอย่างนั้น แล้วรับรู้เรื่องของกิเลส รอแต่วันตาย

ถ้าทำสิ้นสุดขบวนการแล้ว รอถึงแต่ว่าสิ้นไปเท่านั้นเอง เพราะมันเรื่องของขันธ
การกินอยู่นี้มันเรื่องของสมมุติ เป็นเรื่องของสิ่งที่ว่าเหลือเศษอยู่ เหลือเศษของชีวิตใน
ชีวิตนี้มันดับตั้งแต่เวลามันพ้นจากกิเลสไป มันหมดสิ้นแล้ว มันก็ปล่อยวาง

แต่เนี่ยความเป็นอยู่ชีวิตยังไม่สิ้นนะ มันใช้ชีวิตอันนี้ไปนี่ อันนี้ถึงเป็นประโยชน์
กับโลกเขา แต่ไม่เป็นประโยชน์กับตัวเองเลย ตัวเองไม่ได้ผลสิ่งใดๆ ทั้งสิ้นอีกแล้ว จะ
ทำอะไร ไม่ได้อีกแล้ว เพราะมันเต็มตั้งแต่เวลามันเข้าใจ ปล่อยวางกิเลสแล้ว

แต่มันเป็นประโยชน์ต่อโลกเห็นไหม ก็สร้างประโยชน์กับโลกไป ถึงว่ารอวัน
ตายเท่านั้น ! ถ้าเป็นประโยชน์กับโลกได้ก็เป็น ถ้าเป็นประโยชน์กับโลกไม่ได้ มันก็ไม่
เป็น ใจดวงนั้นเป็นอย่างนั้น !

แต่ใจของเราใจดี ! ใจของเรามันไม่มีที่พึ่ง มันหาที่พึ่งไป แล้วมันหลงตัวเองด้วย
นะ มันเพลินอยู่กับโลก มันเกาะเกี่ยวโลกไป แล้วอยู่กับโลกไปอย่างนั้น แต่มันไม่หาที่
พึ่งของตัวเอง มันเข้าใจตัวมันเองไม่ได้ ความเข้าใจตัวเองไม่ได้นี่ละ มันจะ
หมุนเวียนอยู่ในโลก นี้วิญญู ! แล้วจับหลักตัวเองไม่ได้

แต่ถ้าสิ้นสุดขบวนการไปแล้ว มันเห็น มันมีหลักใจ หลักใจที่ไม่มีหลัก หลักใจ
ที่ไม่มีหลัก คือหลักใจตัวนั้นมันไม่มี แต่มันมีหลักของมันเห็นไหม แต่เราว่าเรามีที่พึ่ง

เรามีหลักใจ เราอยู่ในโลกเขานี้ เรามีที่เกาะเกี่ยว มันอุ่นใจใจ หัวใจมันจับต้องได้ ความอุ่นใจของเรา

แต่แล้วมันจะเวียนไปในวัฏฏะตลอดคนะ หมุนเวียนไป ชีวิตต่างกันมาก ! ชีวิตจริงเวลาเราเข้าใจชีวิต กับเราไม่เข้าใจชีวิตนี้ ถ้าเข้าใจชีวิตแล้ว ชีวิตนี้มีเท่านั้น !

สรรพสิ่งนี้เหมือนเก่า ของเก่า ของเดิม ของที่ที่เราประสพอยู่ตลอดไป เกิดใหม่ ก็สภาพแบบนี้ ชีวิตนี้สภาพแบบนี้ แล้วเกิดใหม่สภาพแบบนี้ ไปเกิดใหม่บนสวรรค์ ก็เป็นทิพย์หน่อยหนึ่ง แล้วชีวิตก็สิ้นไป ชีวิตมีเท่านั้น ! แล้วหมุนเวียนอยู่เท่านั้น

แต่เวลามันเข้าใจสิ้นหมดแล้ว ของเก่า ของเดิม ของที่ต้องไปสัมผัสอีก ทุกข์ก็ทุกข์อันเก่า ความสุขก็คือสุขอันเก่า มีอยู่แค่นี้ ! เรื่องของโลกเขามีเท่านั้น มันเข้าใจแล้ว มันปล่อยวางหมด มันถึงว่าจบสิ้นขบวนการ ชีวิตถึงไม่เหมือนกัน ชีวิตนี้ไม่เหมือนกัน ชีวิตรอวันดับ กับชีวิตที่ว่าการเวียนไปเวียนเกิดตลอดไป มันถึงต่างกันมาก

นี่เป็นเรื่องของสังขาร ! ถ้าเป็นพระภายในมันจะเข้าใจเรื่องอย่างนี้ แล้วจะปล่อยวางสิ่งนี้ไว้ทั้งหมดเลย ปล่อยวางสิ่งนี้ไว้เป็นเรื่องของเขา แล้วเรื่องของเราๆ จะเป็นของเราไปเอง เราจะพ้นจากชีวิตของเราไป พ้นจากความทุกข์ พ้นจากชีวิตนี้

ชีวิตนี้คืออะไรเห็นไหม พ้นจากชีวิตๆ ก็ไม่มี สืบต่อไปเท่านั้น เป็นแต่นามธรรม สิ้นสุดแล้วขบวนการก็จบกัน เอวัง